

Oikeustapauskokoelma

Yhdistetyt asiat C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ja C-391/14–C-393/14

Borealis Polyolefine GmbH ym.

vastaan

Bundesminister für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft ym.

(Landesverwaltungsgericht Niederösterreichin, Raad van Staten (Alankomaat) ja Tribunale amministrativo regionale per il Lazio esittämät ennakkoratkaisupyynnöt)

Ennakkoratkaisupyyntö — Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä Euroopan unionissa — Direktiivi 2003/87/EY — 10 a artiklan 5 kohta — Päästöoikeuksien jakomenetelmä — Päästöoikeuksien jakaminen maksutta — Yhtenäisen monialaisen korjauskertoimen laskentatapa — Päätös 2011/278/EU — 15 artiklan 3 kohta — Päätös 2013/448/EU — 4 artikla — Liite II — Pätevyys

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (toinen jaosto) 28.4.2016

1. *Tuomioistuinmenettely — Vaatimus suullisen käsittelyn aloittamisesta uudelleen — Vaatimus saada esittää huomautuksia julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessa esiin tuoduista oikeudellisista kysymyksistä — Uudelleen aloittamisen edellytykset*

(Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artikla; unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artikla)

2. *Ennakkoratkaisukysymykset — Pätevyyden arviointi — Kysymys, joka koskee sellaisen päätöksen pätevyyttä, jota ei ole riitautettu SEUT 263 artiklan nojalla — Pääasian kanne, jonka on nostanut yhtiö, joka ei ilmiselvästi voinut nostaa kumoamiskannetta — Tutkittavaksi ottaminen*

(SEUT 263 artiklan neljäs kohta ja SEUT 267 artiklan b alakohta; komission päätöksen 2011/278 10 artiklan 9 kohta ja 15 artiklan 4 kohta sekä komission päätöksen 2013/448 4 artikla ja liite II)

3. *Ympäristö — Ilman pilaantuminen — Direktiivi 2003/87 — Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä — Päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaa jakamista koskeva siirtymäjärjestely — Jakomenetelmä — Laskeminen tällaisten jaettavien päästöoikeuksien vuosittaisen enimmäismäärän perusteella — Sähköntuottajien päästöjen huomioimista tämän määrän määrittämiseksi ei voida hyväksyä*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87 10 a artiklan 3 ja 5 kohta; komission päätöksen 2011/278 15 artiklan 3 kohta)

4. *Euroopan unionin oikeus — Tulkinta — Monikieliset säädöstekstit — Yhtenäinen tulkinta — Kieliversioiden eroavuudet — Kyseessä olevan säännösten asiayhteys ja tavoite tulkintaperusteena*

5. *Ympäristö — Ilman pilaantuminen — Direktiivi 2003/87 — Kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmä — Päästöoikeuksien maksutta tapahtuvaa jakamista koskeva siirtymäjärjestely — Jakomenetelmä — Laskeminen tällaisten jaettavien päästöoikeuksien vuosittaisen enimmäismäärän perusteella — Sellaisten laitosten synnyttämien päästöjen huomioimista kyseisen määrän määrittämisen yhteydessä, joihin sovellettiin kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmää ennen vuotta 2013, ei voida hyväksyä*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87 10 a artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohta ja liite I; komission päätöksen 2013/448 4 artikla ja liite II)

6. *Ennakkoratkaisukysymykset — Pätevyyden arviointi — Komission päätöksen sellaisten säännösten pätemättömäksi julistaminen, jotka koskevat jäsenvaltioiden soveltamaa korjauskerrointa maksutta jaettavien kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien määrän määrittämiseksi — Vaikutukset — Ajallinen rajoittaminen*

(SEUT 264 artiklan toinen kohta ja SEUT 267 artikla; Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87; komission päätöksen 2013/448 4 artikla ja liite II)

7. *Ennakkoratkaisukysymykset — Pätevyyden arviointi — Unionin toimen julistaminen pätemättömäksi — Vaikutukset — SEUT 266 artiklan soveltaminen analogisesti — Unionin toimielinten velvollisuudet — Velvollisuus toteuttaa tarvittavat toimenpiteet todetun lainvastaisuuden korjaamiseksi*

(SEUT 266 ja SEUT 267 artikla)

8. *Ennakkoratkaisukysymykset — Pätevyyden arviointi — Unionin toimen julistaminen pätemättömäksi — Vaikutukset — Ajallinen rajoittaminen — Poikkeus sellaisen toimijan hyväksi, joka on pannut vireille oikeudenkäynnin tai esittänyt vastaavan vaatimuksen sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti*

(SEUT 267 artikla)

1. Ks. tuomion teksti.

(ks. 40 kohta)

2. Ks. tuomion teksti.

(ks. 46, 49, 50 ja 58 kohta)

3. Sähkötuottajien synnyttämien päästöjen poissulkeminen päästöoikeuksien vuosittaisen enimmäismäärän määrittämiseksi perustuu kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä annetun direktiivin 2003/87 10 a artiklan 5 kohtaan, jossa ei anneta komissiolle minkäänlaista tätä koskevaa harkintavaltaa. Kyseisen direktiivin 10 a artiklan 5 kohdan viittaus muihin kuin 3 kohdan soveltamisalaan kuuluviin laitoksiin on nimittäin ymmärrettävä siten, että se koskee laitoksia, jotka eivät ole sähkötuottajia, hiilidioksidin talteenottolaitoksia, sen kuljetusputkistoja tai varastointipaikkoja.

Sähkötuottajien ja kasvihuonekaasupäästöjä synnyttävien laitosten päästöjen tällainen epäsymmetrinen kohtelu on lisäksi direktiivin 2003/87 päätavoitteen, joka on ympäristön suojeleminen kasvihuonekaasupäästöjä vähentämällä, mukaista.

(ks. 65, 78 ja 79 kohta)

4. Ks. tuomion teksti.

(ks. 90 kohta)

5. Vahvistaessaan päästöoikeuksien vuosittaista enimmäismäärää, jonka perusteella lasketaan maksutta jaettavat päästöoikeudet, komission velvollisuutena oli kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä annetun direktiivin 2003/87 10 a artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan mukaisesti ottaa huomioon yksinomaan niiden laitosten päästöt, jotka ovat kuuluneet yhteisön järjestelmään vuodesta 2013 lähtien. Kyseinen säännös on siis esteenä sille, että otetaan huomioon kyseisen direktiivin liitteessä I mainitusta toiminnasta peräisin olevat päästöt vuodesta 2013 lähtien, sikäli kuin kyseiset päästöt ovat peräisin laitoksista, joihin sovellettiin päästöoikeuksien kaupan järjestelmää ennen kyseistä päivämäärää.

On näin ollen niin, että siltä osin kuin komissio on ainakin osittain ottanut huomioon päästöt, jotka olivat peräisin laitoksista, joihin sovellettiin päästöoikeuksien kaupan järjestelmää ennen vuotta 2013, maksutta jaettavien päästöoikeuksien vuosittaisen enimmäismäärän määrittämiseksi, viimeksi mainittu ei ole direktiivin 2003/87 10 a artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohtaan perustuvien vaatimusten mukainen, koska se on liian korkea. Yhtenäinen monialainen korjauskerroin, joka vahvistetaan kyseisen direktiivin 11 artiklan 3 kohdan mukaisista kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien jakamiseksi maksutta siirtymäaikana annetun päätöksen 2013/448 4 artiklassa ja liitteessä II, on näin ollen niin ikään kyseisen säännöksen vastainen. Päätöksen 2013/448 4 artikla ja liite II ovat näin ollen pätemättömiä.

(ks. 94, 95, 98 ja 99 kohta sekä tuomiolauselman 2 kohta)

6. Kun se oikeusvarmuuteen liittyvien pakottavien syiden nojalla on perusteltua, unionin tuomioistuimella on SEUT 264 artiklan toisen kohdan, jota voidaan soveltaa vastaavasti unionin toimen pätevyyden arviointia koskevassa SEUT 267 artiklan mukaisessa ennakkoratkaisumenettelyssä, nojalla harkintavalta kussakin yksittäistapauksessa todeta, miltä osin kyseisen toimen vaikutuksia on pidettävä pysyvinä.

Direktiivin 2003/87 11 artiklan 3 kohdan mukaisista kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien jakamiseksi maksutta siirtymäaikana annetun päätöksen 2013/448 4 artiklan ja liitteen II pätemättömäksi julistamisen ajallisia vaikutuksia on rajattava, jotta komissio voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet ja jotta toteutettuja toimenpiteitä ei voida kyseenalaistaa. Päätöksen 2013/448 4 artiklassa ja liitteessä II vahvistetun monialaisen korjauskertoimen kumoamisella voidaan nimittäin kyseenalaistaa kaikki kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien edeltävät maksuttomat lopulliset päästöoikeuksien jakamiset, jotka jäsenvaltioissa on tehty pätevänä pidetyn säännösten perusteella. Kyseisten säännösten pätemättömäksi julistamisella voisi näin ollen olla vakavia seurauksia useille vilpittömässä mielessä perustetuille oikeussuhteille. Näillä oikeusvarmuuteen liittyvillä pakottavilla syillä voidaan oikeuttaa se, että pätemättömäksi julistamisen vaikutuksia rajataan ajallisesti. Pätemättömäksi julistamisesta seuraava tilapäinen lainaukko voisi lisäksi vaarantaa direktiivillä 2003/87 käyttöön otetun päästöoikeuksien kaupan järjestelmän täytäntöönpanon ja näin ollen direktiivin tavoitteiden toteuttamisen.

(ks. 103, 105, 106 ja 111 kohta sekä tuomiolauselman 3 kohta)

7. Ks. tuomion teksti.

(ks. 107 kohta)

8. Kun unionin tuomioistuin käyttää mahdollisuutta rajoittaa unionin toimen ennakkoratkaisupyynnön perusteella tapahtuvan pätemättömäksi toteuttamisen taannehtivuutta, sen on määriteltävä, voidaanko tästä tuomiossa todetusta ajallisesta rajoituksesta poiketa sen pääasian asianosaisen hyväksi, joka on

nostanut kansallisessa tuomioistuimessa unionin toimen kansallisia täytäntöönpanotoimia koskevan kanteen, vai onko päinvastoin katsottava, että unionin toimen pätemättömäksi toteaminen, jolla on vaikutuksia ainoastaan tulevaisuudessa, takaa riittävän oikeussuojan myös kyseisen asianosaisen osalta.

(ks. 108 kohta)